

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ**

**МОНІТОРИНГ І КОМЕНТАРІ
ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
У СФЕРІ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ**

ЛЮТИЙ 2017 р.

Харків, 2017

Зміст

1. Нормативно-правові акти, які прийняті у лютому 2017 р.	4
2. Нормативно-правові акти, які набрали чинності у лютому 2017 р.	10
3. Практика дерегулювання економіки України	11
4. Перспективне законодавство	13
5. Оцінка якості проведення АРВ проектів нормативно-правових актів	19

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів в сфері регуляторної політики – один з проєктів НДЦ ІПР НАН України в сфері науково-експертної та експертно-аналітичної діяльності, який започаткований з січня 2014 року та передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Метою Моніторингу є відстеження та оперативний аналіз змін в законодавстві та нормативно-правовому забезпеченні в сфері регуляторної політики та дерегулювання економіки.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

1) реєстраційна система; 2) адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування; 3) податкова політика та адміністрування податків; 4) зовнішньоекономічна діяльність; 5) бюджетна система та міжбюджетні відносини; 6) контрольньо-перевірочна діяльність; 7) банківська діяльність; 8) публічні закупівлі.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність громадян та/або суб'єктів господарювання, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). При оцінці очікуваної результативності враховується зменшення або збільшення корупційних ризиків, кількості процедур, витрат часу та коштів громадянами та суб'єктами господарювання на отримання відповідної адміністративної послуги, а також доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Моніторинг включає 5 основних розділів: 1) нормативно-правові акти, прийняті у відповідному місяці; 2) нормативно-правові акти, які були прийняті раніше, але набирають чинності у відповідному місяці; 3) інформація щодо практики дерегулювання в Україні та окремих регіонах (статистична інформація та аналіз тенденцій), результати експертних опитувань щодо сприйняття дієвості регуляторної політики та дерегулювання, досвід роботи місцевих органів тощо); 4) оцінку якості проведення АРВ проєктів нормативно-правових актів, які були розроблені регуляторними органами в поточному місяці; 5) аналіз законопроєктів, які можуть мати суттєвий вплив на суб'єктів господарювання.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПРИЙНЯТІ У ЛЮТОМУ 2017 Р.

1.2. Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. № 955 і від 2 липня 2014 р. № 240» від 25 січня 2017 року № 43 (набула чинності 09.02.2017 р.)

Коментар: Постановою внесено зміни до порядку визначення цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення.

Постановою внесено зміни до Постанови від 17.10.2008 р. № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення» та Постанови від 02.07.2014 р. № 240 «Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби та виробу медичного призначення», а саме, змінено Порядок декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби та скасовано процедуру декларування зміни цін на медичні вироби.

Згідно до Постанови, декларуванню підлягатиме зміна оптово-відпускної ціни кожної лікарської форми, дозування та споживчої упаковки лікарського засобу:

вітчизняного виробництва - у національній валюті без урахування витрат, пов'язаних з навантаженням, розвантаженням та транспортуванням;

іноземного виробництва - у національній валюті із зазначенням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком на дату подання декларації зміни оптово-відпускної ціни на лікарський засіб.

Скасування процедури декларування цін на медичні вироби дасть можливість створити більш сприятливі умови для ведення господарської діяльності операторами ринку медичних виробів, а також привести у відповідність національне законодавство у зазначеній сфері з європейським, в якій подібна норма відсутня. В той же час норма, щодо коригування МОЗ та внесення до реєстру оптово-відпускних цін на лікарські засоби у разі зміни протягом поточного місяця середньомісячного курсу гривні до долара США, установленого Національним банком, більше ніж на 5%, на даний момент не може бути реалізованою, оскільки для цього, необхідно затвердити алгоритм коригування та вносити зміни до форми державного реєстру оптово-відпускних цін.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 р. № 802 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 25 січня 2017 року № 41 (набула чинності 11.02.2017 р.)

Коментар: Постановою внесено зміни до Правил здійснення окремих операцій у сфері торгівлі ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.

Зміни, внесені Постановою

Правила доповнено нормами, що регулюють **порядок здійснення роздрібною торгівлі** ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння (*раніше даний порядок було визначено у Правилах, затверджених Постановою КМУ № 460 від 25.03.99 р., які наразі визначено такими, що втратили чинність*)

Надано можливість здійснювати роздрібну торгівлю ювелірними виробами за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку

Скасовано норми, щодо:

обов'язкового опломбування товарних ярликів

зазначення на **товарному ярлику** ювелірного виробу:
- ціни за 1 г (для вагових виробів) або ціни виробу;
- інформації щодо кількості дорогоцінних каменів, їх кольору, дефектності, форми огранки.

наявності спеціальної професійної підготовки працівників, які зайняті обслуговуванням покупців, та знання ними асортименту і якісних характеристик товарів (назви дорогоцінних металів, їх метричні проби, назви каменів, їх колір, дефектність, маса, форма огранки, ознаки браку).

Зазначені зміни мають сприяти як покращенню ситуації у сфері торгівлі ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, так і виникненню певних ризиків.

Введені зміни	Переваги	Ризики
Скасовано окремі вимоги та правила щодо етикетування виробів, торговельного обладнання, спеціальної кваліфікації продавців	Усунення зайвого навантаження на бізнес	Ризик погіршення якості наданих послуг та ювелірних виробів
Об'єднано порядок здійснення роздрібної торгівлі ювелірними та побутовими виробами з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння	Усунення дублювання норм законодавчих актів та приведення їх у відповідність з актами вищої юридичної сили	Ризик відсутності окремих норм законодавства (після об'єднання), що може негативно вплинути на ведення діяльності в даній сфері

Крім того, позитивним моментом для населення та суб'єктів господарювання, є законодавче закріплення норми, щодо можливості придбання ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів з використанням засобів дистанційного зв'язку - телекомунікаційні мережі, поштовий зв'язок, телебачення, інформаційні мережі, зокрема Інтернет, які можуть використовуватися для укладення договорів на відстані.

1.3. Банківська діяльність

Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 23 лютого 2017 року №14 (набула чинності 25.02.2017 р.)

Коментар: Постановою внесено зміни до порядку проведення закордонних фінансових операцій

Національним банком переглянуто підходи до ліцензування операцій фізичних осіб із розміщення коштів на рахунках та здійснення інвестиційних операцій за кордоном.

Скасовано необхідність отримання індивідуальної ліцензії для фізичних осіб на наступні операції:

Розміщення на закордонних рахунках валюти з джерел походження за межами України

Дивіденди

Пенсія

Заробітна плата

Спадщина

Здійснювати інвестиції за кордоном, за рахунок коштів, що знаходяться за межами України

Реінвестиції

Інвестиції з рахунків за кордоном

В той же час, незмінною залишається вимога до фізичних осіб мати індивідуальні ліцензії НБУ для здійснення переказу коштів з України з метою їх інвестування або розміщення на закордонних рахунках.

Введені зміни	Переваги	Ризики
Скасовано необхідність отримання індивідуальної ліцензії для фізичних осіб	Скасування ліцензії має зменшити витрати часу та коштів на отримання	- ризик додаткових перевірок з боку контролюючих органів правомірності проведених закордонних операцій, - ризик ухилення від оподаткування, в частині доходів отриманих за кордоном.

Таким чином, Постановою спрощено процедури проведення окремих закордонних операцій, завдяки скасуванню необхідності отримання індивідуальної ліцензії для фізичних осіб. Проте, можливість розміщення коштів на закордонних рахунках та здійснення інвестицій за межі України без індивідуальних ліцензій НБУ не звільняє фізичних осіб від зобов'язання декларувати доходи та сплачувати податки з них в Україні у відповідності до національного законодавства.

Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 13 грудня 2016 року № 410» від 22 лютого 2017 року №13 (набула чинності 23.02.2017 р.)

Коментар: Постановою пом'якшено валютні обмеження для операцій, пов'язаних із зовнішньоторговельною діяльністю.

Зміни, внесені Постановою

Банкам дозволено купувати іноземну валюту для клієнтів, якщо сума залишку на рахунку клієнта не перевищує 100 000 дол. США (раніше, не менше ніж 25000 дол. США)

Банкам надано можливість купувати для клієнтів іноземну валюту, не враховуючи до загальної суми наявного на рахунках резидента залишку валюти, який надійшов як грошове забезпечення від нерезидента для участі в торгах, тендерах або аукціонах

Звільнено від обов'язкового продажу надходження в іноземній валюті від нерезидентів, якщо ці кошти надходять як грошове забезпечення (гарантійний внесок, застава, завдаток, депозит, гарантія) участі в аукціонах, торгах або тендерах, які проводяться резидентами

Внесені зміни мають сприяти збільшенню продажу продукції українського виробництва покупцям-нерезидентам за рахунок полегшення проведення закупівель не тільки у державних підприємств, а й у інших суб'єктів господарської діяльності.

1.5. Зовнішньоекономічна діяльність

Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про митні декларації» від 11 січня 2017 року № 27 (набула чинності 01.02.2017 р.)

Коментар: Постановою внесено зміни до порядку оформлення митних декларацій

Зміни, внесені Постановою

Надано можливість відобразити в митній декларації факт зміни ціни товарів, що вивозиться за межі митної території України, якщо таке коригування ціни для цілей податкового контролю за трансфертним ціноутворенням не призведе до зменшення суми податків, що підлягає сплаті до бюджету

Надано можливість коригувати митні декларації у зв'язку з дотриманням правил трансфертного ціноутворення

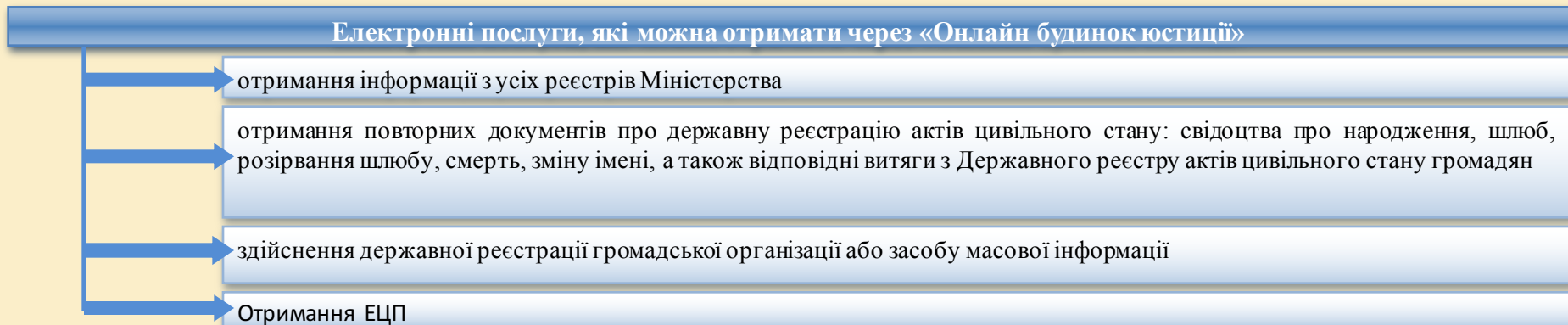
Раніше у Положенні була відсутня норма щодо заповнення аркушу коригування у разі необхідності виправлення відомостей, пов'язаних з доплатою або поверненням митних платежів, у тому числі із скасуванням рішення митного органу. Це ускладнювало бізнесу процедуру повернення помилково та/або надміру сплачених коштів. Прийняте рішення про можливість коригування митних декларацій забезпечить чітке і об'єктивне відображення факту зміни ціни товарів, що вивозяться за межі України, а також значно спростить для бізнесу процедуру повернення з бюджету надміру сплачених митних платежів.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ НАБУЛИ ЧИННОСТІ У ЛЮТОМУ 2017 р.

Сфера регулювання	Назва законодавчого документу	Дата набуття чинності	№ Моніторингу
Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 р. № 955 і від 2 липня 2014 р. № 240» від 25 січня 2017 року № 43	09.02.2017	Моніторинг за лютий
	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 р. № 802 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 25 січня 2017 року № 41	11.02.2017	Моніторинг за лютий
Банківська сфера	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 23 лютого 2017 року №14	25.02.2017	Моніторинг за лютий
	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 13 грудня 2016 року № 410» від 22 лютого 2017 року №13	23.02.2017	Моніторинг за лютий
Зовнішньоекономічна діяльність	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про митні декларації» від 11 січня 2017 року № 27	01.02.2017	Моніторинг за лютий

3. ПРАКТИКА ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

3.1. З 23 лютого проект Міністерства юстиції «Онлайн будинок юстиції» було запущено на всеукраїнському рівні. Віднині послугами з повторного отримання документів у сфері реєстрації актів цивільного стану зможуть скористатися всі українці. Проект включає в себе усі сервіси, які Міністерство юстиції надає в електронному вигляді, зокрема:

Також, на порталі сервісу можна знайти інструкції з отримання кожної запропонованої послуги, а також залишити відгук. Крім того, з'явилася можливість скористатися послугою «SMS-Маяк», яка передбачає отримання інформації щодо будь-яких змін в реєстрах бізнесу й нерухомості щодо майна суб'єкта.

3.2. На офіційному веб-сайті Державної прикордонної служби запрацював оновлений сервіс, на якому громадяни можуть ознайомитися зі станом завантаженості пунктів пропуску на державному кордоні. На оновленій Інтерактивній карті позначені пункти пропуску та різними кольорами стан їх завантаженості на виїзд з України. Вся інформація оновлюється кожні три години.

[1] Павло Петренко презентував запуск проекту «Онлайн будинок юстиції» на всеукраїнському рівні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/ua/news/48968>

[2] Перевірити завантаженість пунктів пропуску можна онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.dtkr.ua/society/community/42464>

Натискаючи позначку пункту пропуску, громадяни мають можливість дізнатися про час його роботи, кількість легкових і вантажних авто перед пунктами пропуску, а також швидкість оформлення легкових автомобілів за годину. Окремі пункти пропуску також доповнені зображенням з камер відеоспостереження.

Якщо час очікування становить не більше однієї години, то значок пункту пропуску позначений зеленим кольором. Синій колір на Інтерактивній карті характеризує середній стан завантаженості, де час очікування транспортного засобу – до 2-х годин. А якщо завантаженість висока та час очікування автомобілів складає більше 2-х годин, це – червоний колір.

Метою використання оновленого сервісу є ефективність планування поїздок через кордон та вибір оптимальних маршрутів руху за рахунок зменшення втрат часу в пунктах перетину державного кордону.

[3] Інтерактивна мапа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dpsu.gov.ua/ua/map/>

4. ПЕРСПЕКТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дерегулювання в сфері енергетики та вугільної промисловості

У сфері енергетики та вугільної промисловості в контексті реалізації політики дерегулювання за лютий 2017 року слід відзначити наступні законодавчі акти.

1) Проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про ринок природного газу" від 09.02.2017

Мета законопроекту: створення ефективного конкурентного середовища на ринку природного газу з урахуванням основних вимог законодавства ЄС, у тому числі, щодо відокремлення діяльності суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках.

Цілі державного регулювання:

створення ефективного конкурентного середовища на ринку природного газу;
відповідність основним вимогам законодавства ЄС щодо відокремлення діяльності суб'єктів природних монополій від діяльності на суміжних ринках.

Зміст основних змін/нововведень

з'явиться конкурентна боротьба за споживача в усіх сегментах ринку. Неefективні компанії муситимуть трансформуватись або піти з ринку.

оператори розподільних систем вже відділені від постачальників газу. Відкритий ринок з прозорими правилами доступу до інфраструктури забезпечуватиме диверсифікацію постачальників та зміцнюватиме надійність постачання газу українським споживачам.

будуть створені механізми, що чітко розмежують функції ринку та держави і запобігатимуть використанню сектора в інтересах будь-якої політичної сили.

прозорі, стандартні для європейського ринку та захищені від політичної нестабільності нові правила гри сприятимуть приходу довгострокових інвестицій в галузі видобування газу та енергоефективності.

Очікувані переваги

сприятиме проведенню реформи ринку природного газу в Україні, та інтеграції з ринками природного газу держав - сторін Енергетичного Співтовариства;
створить умови для проведення реформи ринку природного газу в Україні, що призведе до стійкого розвитку галузі та підвищення добробуту громадян, як кінцевих бенефіціарів;

повномасштабне запровадження функціонування ринку природного газу України, заснованого на принципах вільної конкуренції, належного захисту прав споживачів та безпеки постачання природного газу, а також здатного до інтеграції з ринками природного газу держав - сторін Енергетичного Співтовариства.

Ризики

підвищення цін на газ;
корупція у газовій сфері;
виникнення додаткових витрат на допоміжний персонал та банківські послуги

Отже, реалізація положень проекту Закону сприятиме становленню повноцінного функціонування ринку природного газу в Україні та зробить неможливим існування перепон, що раніше стримували розвиток та приводили до непрозорого й неефективного використання ресурсів.

Дерегулювання в сфері економічного розвитку та торгівлі

У сфері економічного розвитку та торгівлі в плані реалізації політики дерегулювання за січень 2017 року слід відзначити наступні законодавчі акти.

1) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» від 17.02.2017 р.

Мета законопроекту: усунення низки регуляторних проблем з метою покращення інвестиційного клімату в Україні.

Цілі державного регулювання:

поліпшення умов ведення бізнесу в Україні, у тому числі шляхом скорочення строку, необхідного для реєстрації суб'єкта господарювання (у тому числі новоствореного) як платника ПДВ.

Зміст основних змін/нововведень

У сфері захисту міноритарних акціонерів: зменшення ризиків, пов'язаних з інвестуванням у міноритарні пакети акцій АТ, зокрема: гарантування прав та захист інтересів міноритарних акціонерів при набутті іншим акціонером (акціонерами) істотної участі; доступ до інформації про правочини із заінтересованістю, укладених товариством.

У сфері забезпечення виконання договірних зобов'язань: зменшення ризиків, пов'язаних з кредитною діяльністю, шляхом впровадження нового механізму забезпечення виконання зобов'язань – права довірчої власності.

У сфері будівництва: зменшення адміністративних, фінансових та часових витрат бізнесу під час будівництва об'єктів; закріплення на законодавчому рівні єдиного прозорого порядку присвоєння будівельних адрес об'єктам будівництва та поштових адрес закінченим будівництвом об'єктам.

У сфері правочинів з нерухомістю: Заборона безпідставного витребування експертної грошової оцінки земельної ділянки під час нотаріального посвідчення договорів при відчуженні земельної ділянки, які укладаються між юридичними особами; зменшення витрат сторін при укладенні договорів застави земельних ділянок.

Очікувані переваги

у сфері захисту міноритарних акціонерів: гарантування прав та законних інтересів.

у сфері забезпечення виконання зобов'язань: розширення можливостей щодо залучення кредитних коштів.

у сфері будівництва: Зниження собівартості нового житла та скасування необхідності сплати збору за капітальний ремонт/реконструкцію житла в майбутньому.

у сфері правочинів з нерухомістю: зменшення витрат при укладанні правочинів

Ризики

можливий брак фахівців у потрібній кількості;
несвоєчасне внесення змін до пов'язаних нормативно-правових актів та прийняття нових може привести до неузгодженості і гальмувати реалізацію закону

Отже, прийняття даного законопроекту забезпечить досягнення визначених цілей, сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату в Україні та позитивно вплине на діяльність суб'єктів малого підприємництва.

2) Проект Закону України «Проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» від 28.02.2017 р.

Мета законопроекту: дерегуляція господарської діяльності та розвитку підприємництва, поліпшення умов ведення бізнесу.

Цілі державного регулювання:

покращення інвестиційного клімату та позиції України в рейтингу Doing Business Світового Банку, зокрема щодо складності та тривалості процедур для реєстрації суб'єкта господарювання як платника ПДВ, наявності обов'язку платника ПДВ здійснювати перереєстрацію у разі зміни місцезнаходження, неоднозначності процедур використання печаток, наявність колізійних положень у визначенні терміну «незалежна професійна діяльність» тощо

Зміст основних змін/нововведень

здійснювати реєстрацію суб'єктів господарювання як платників ПДВ на підставі заяв, поданих до контролюючого органу в електронній формі;
скоротити до одного дня час, необхідний для прийняття посадовими особами контролюючих органів рішень про добровільну реєстрацію суб'єктів господарювання як платника ПДВ та/або єдиного податку;
збільшити час для можливості подання заяви про добровільну реєстрацію особи платником ПДВ;
скасувати обов'язок платника ПДВ здійснювати перереєстрацію у разі зміни місцезнаходження, а перереєстрацію у зв'язку із зміною найменування платника здійснювати без подання заяви про реєстрацію на підставі відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб.

Очікувані переваги

узгодження інтересів бізнесу та держави, удосконалення процедур реєстрації платників ПДВ та єдиного податку;
зменшення часових витрат та людських ресурсів для реєстрації платником ПДВ та єдиного податку;
норми регуляторного акта, що стосуються фізичних осіб – підприємців, відповідають сфері інтересів суб'єктів господарювання;
надається право фізичній особі подати облікову картку фізичної особи – платника податків або повідомлення до будь-якого контролюючого органу, якщо вона тимчасово перебуває за межами населеного пункту проживання; виключаються положення щодо застосування штрафних санкцій за неподання або порушення порядку подання платником податків інформації для формування та ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків

Ризики

несвоєчасне внесення змін до пов'язаних нормативно-правових актів та прийняття нових може привести до узгодженості і гальмувати реалізацію закону

Результативність цього Закону характеризуватиметься забезпеченням дотримання законодавства при взятті суб'єктів господарювання на облік у контролюючих органах, їх реєстрації як платників ПДВ та єдиного податку у цілому.

Дерегулювання в сфері регіональної політики України

У сфері інфраструктури в плані реалізації політики дерегулювання за січень 2017 року слід відзначити наступні законодавчі акти.

1) Проект Закону України Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 21.02.2017 р.

Мета законопроекту: вирішення питання забезпечення безоплатного проїзду внутрішньо переміщених осіб до покинутого місця проживання та відшкодування вартості такого проїзду підприємствам транспорту місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Цілі державного регулювання:

урегулювання повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування і забезпечення істотних умов договору з перевізниками про здійснення компенсаційних виплат за безоплатний проїзд внутрішньо переміщених осіб до покинутого місця проживання.

Зміст основних змін/нововведень

місцеві державні адміністрації забезпечують безоплатний проїзд залізничним, автомобільним транспортом внутрішньо переміщених осіб до залишеного місця проживання. Водночас переважна кількість внутрішньо переміщених осіб перебуває у містах обласного значення, які є органами місцевого самоврядування і не підпорядковуються адміністраціям.

Таким чином, норма щодо взаємодії державної адміністрації з органами місцевого самоврядування з питання відшкодування за безоплатний проїзд внутрішньо переміщених осіб до залишеного місця проживання має бути включена для уникнення непорозумінь при необхідності укладання договорів на отримання відшкодування за такі перевезення підприємствами транспорту

Очікувані переваги

урегулювання проблем у сфері перевезень внутрішньо переміщених осіб забезпечення безоплатного повернення внутрішньо переміщених осіб до залишеного місця проживання та врегулювання проблем у сфері перевезень

Ризики

збільшення витрат органів місцевого самоврядування, додаткове навантаження на місцеві бюджети

Таким чином, положення щодо взаємодії місцевої державної адміністрації з органами місцевого самоврядування з питань компенсаційних виплат за безоплатний проїзд внутрішньо переміщених осіб до покинутого місця проживання має бути включено до Закону для уникнення непорозумінь під час укладання договорів про здійснення компенсаційних виплат за такі перевезення із підприємствами транспорту.

Дерегулювання у фінансальній сфері України

У фінансальній сфері в плані реалізації політики дерегулювання за січень 2017 року слід відзначити наступні законодавчі акти.

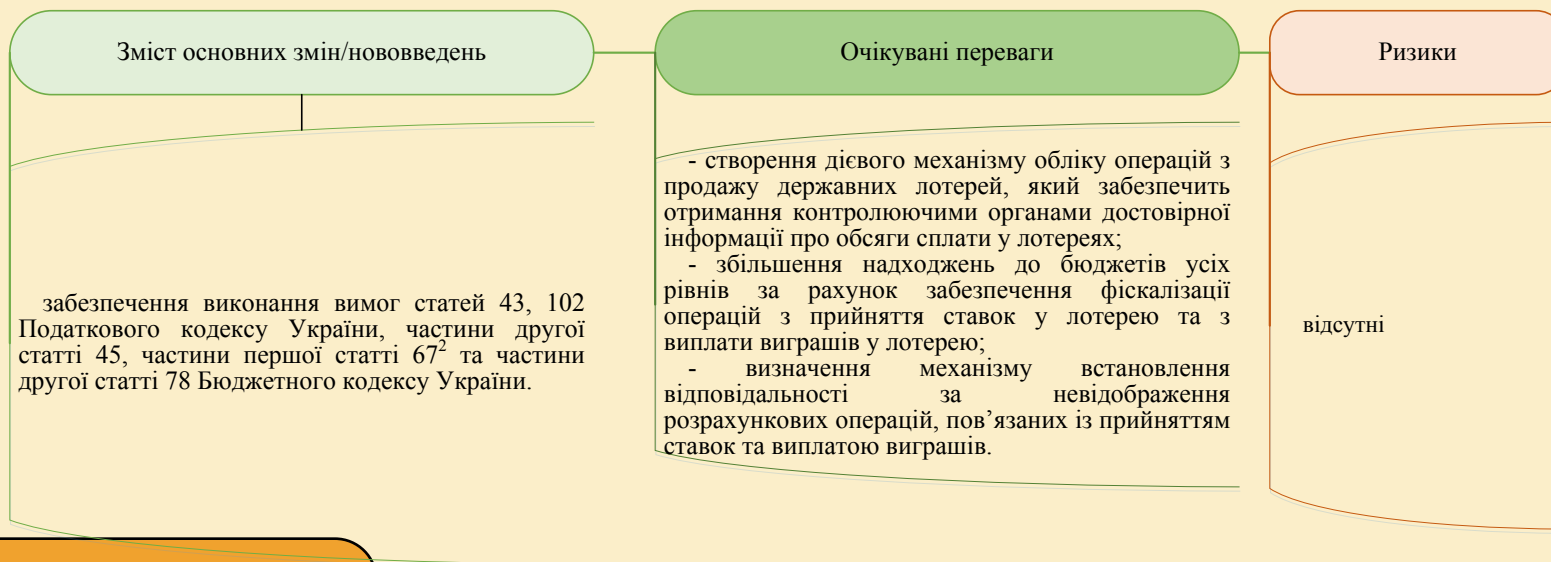
1) Проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 02.02.2017 р.

Мета законопроекту: врегулювання питань необхідності адміністрування оподаткованого доходу організаторів лотерей

Цілі державного регулювання:

забезпечення фінансальності операцій з прийняття ставок у лотерею та з виплати виграшів у лотерею;

забезпечення потреб державного бюджету, захист прав і законних інтересів громадян.

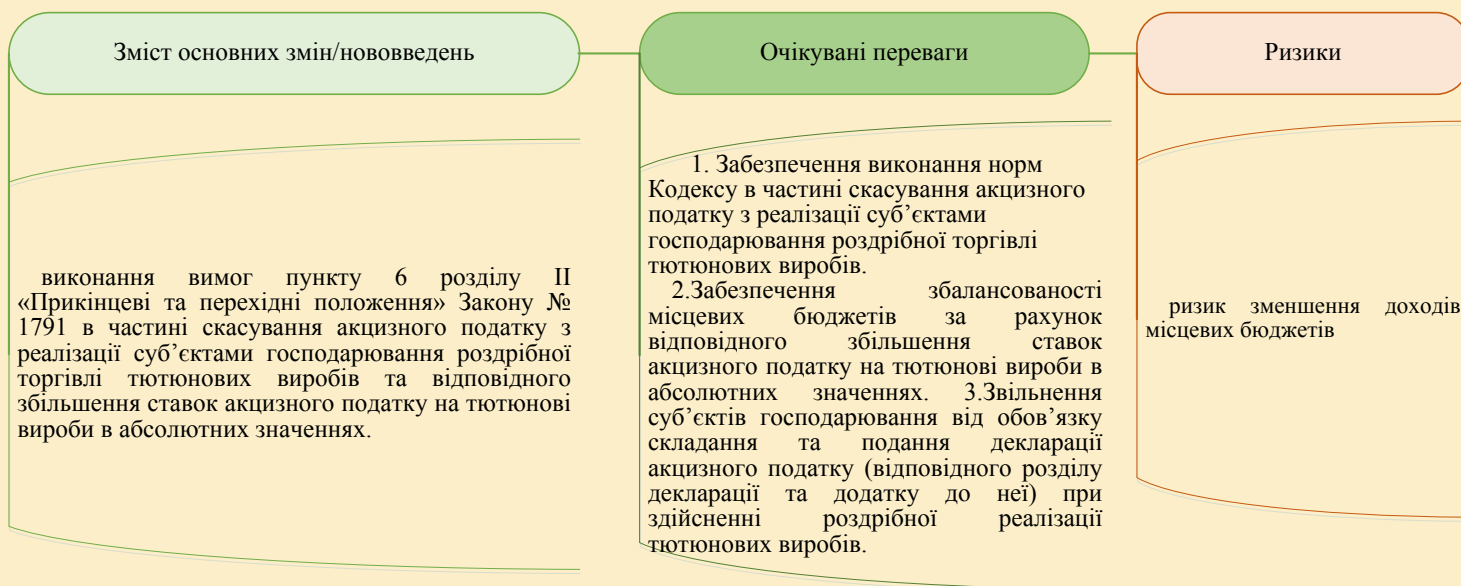

2) Проекту Закону України „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування акцизного податку з реалізації суб’єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів” від 21.02.2017 р.

Мета законопроекту: збалансованість місцевих бюджетів, уникнення можливих схем мінімізації податкових зобов’язань окремими платниками податків при роздрібному продажі тютюнових виробів, а також для забезпечення виконання норми Закону № 1791

Цілі державного регулювання:

скасування акцизного податку з реалізації суб’єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів передбачає відповідне збільшення ставок акцизного податку на тютюнові вироби в абсолютних значеннях для забезпечення збалансованості місцевих бюджетів.

Реалізація поставлених цілей державного регулювання забезпечується шляхом прийняття Закону України „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо скасування акцизного податку з реалізації суб’єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів”.

5. ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ АРВ ПРОЕКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

З метою оцінювання якості роботи регуляторних органів у сфері проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, на основі методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308) було розроблено методичний підхід. Оцінка відбувається за критерієм наявності якісної та кількісної складової в аналізі регуляторного впливу проектів. Згідно до пункту 10 Постанови КМУ «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308, Додатків 2,3,4 до Методики (в редакції постанови КМУ від 15.03.2016 № 308), кількісна оцінка проекту передбачає аналіз витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва; аналіз бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва; аналіз М-тесту та аналіз показників результативності регуляторного акта, які встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом. Таким чином, для оцінки кількісної складової можна виділити наступні складові:

1. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
2. Визначення очікуваних результатів прийняття акта з розрахунком витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування
3. Визначення показників результативності акта

$$K_k = K_{fk}/K_{kz}, \text{ де} \quad (1)$$

K_k - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

K_{fk} - кількість фактично оцінених кількісних показників

K_{kz} - загальна сума кількісних показників

$$K_{kz} = K_{\text{сум}} - K_{\text{кх}}$$

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній). **K_{кх}** - кількість показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній).

Крім того, згідно з п.11 Постанови, у разі неможливості обчислення розмірів прогнозних значень показників результативності чи іншої вигоди або витрати наводиться їх текстовий опис. Отже, за наявності лише текстового опису кількісних показників, для проведення оцінки, вони вважаються проаналізованими описовим методом та позначаються, як «О». Для оцінки співвідношення кількості показників, наведених в текстовій та числовій формах, застосовується коефіцієнт описового заміщення кількісних показників (K_o), який дорівнює:

$$K_o = K_{ko}/K_{ok}, \text{ де} \quad (2)$$

K_o - коефіцієнт описового заміщення кількісних показників

K_{ko} - кількість показників оцінених описовим способом

K_{ok} - загальна сума оцінених кількісних показників

Для оцінки якісної складової аналізу можливо виділити такі критерії як:

1. Визначення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання
2. Визначення цілей державного регулювання
3. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
4. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми
5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта
6. Обґрунтування запропонованого строку дії акта
7. Визначення заходів, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до цього, ступінь повноти проведення якісного аналізу може бути оцінений за допомогою коефіцієнту повноти якісної оцінки (Кяк), який розраховується наступним чином:

$$\text{Кяк} = \text{Коя} / \text{Кяз}, \text{ де} \quad (3)$$

Кяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки

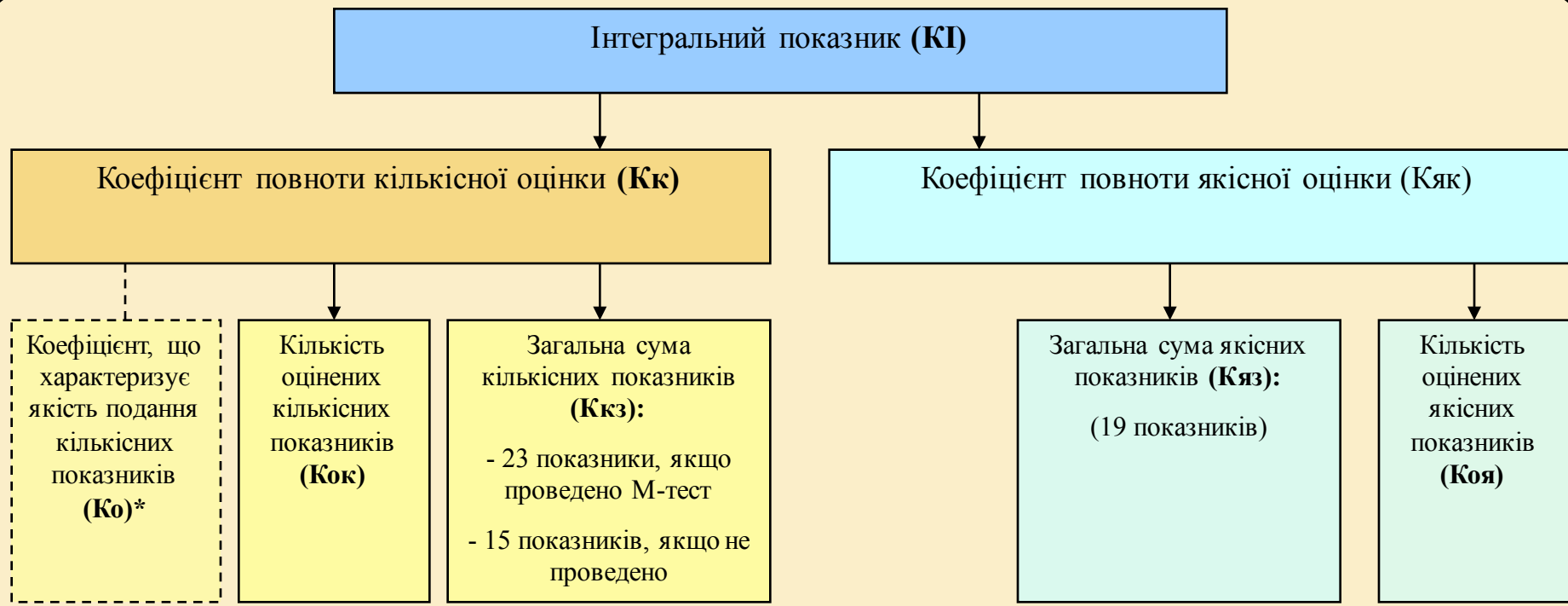
Коя - кількість оцінених якісних показників

Кяз - загальна кількість якісних показників

$$\text{Кяз} = \text{Ксум} - \text{Кях}$$

Загальна сума якісних показників (Ксум) дорівнює 19. Кях - кількість якісних показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Для ранжування державних органів за повнотою розробки АРВ проектів нормативно-правових актів використано інтегральний показник, який враховує кількісні та якісні коефіцієнти та містить наступні складові (рис.1).

- Коефіцієнт, що характеризує якість подання кількісних показників є складовою частиною коефіцієнту повноти кількісної оцінки, проте не використовується при розрахунку інтегрального показника.

- $$KI = (Kяк + Kк) / 2$$
, де
Кяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки
Кк - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

Для проведення оцінки було введено наступні позначення: «+» - оцінка проведена; «-» - оцінка не проведена, «o» - оцінка проведена описовим способом, «x» - проведення оцінки не передбачено, «№*» - проект регуляторного акту має дерегулятивний характер.

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за лютий 2017 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк*	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Міністерства							
1	Міністерство фінансів України	5 (1 АРВ відсутній)	0,58	0,33	0,18	0,45	17
2	Міністерство економічного розвитку і торгівлі	7	0,76	0,55	0,16	0,65	10
3	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	2	0,86	0,75	0,27	0,8	4
4	Міністерство екології та природних ресурсів	1	0,92	0,85	0,45	0,88	1
5	Міністерство регіонального розвитку та будівництва	8	0,79	0,74	0,24	0,76	5
6	Міністерство інфраструктури України	2	0,73	0,56	0,08	0,65	10
7	Міністерство аграрної політики	4	0,74	0,33	0,03	0,53	15
8	Міністерство культури України	1	0,73	0,39	0,3	0,56	14
9	Міністерство внутрішніх справ	1	0,89	0,35	0,13	0,62	12
10	Міністерство охорони здоров'я України	3 (1 АРВ відсутній)	0,5	0,56	0,11	0,53	15
11	Міністерство юстиції України	1 (АРВ за старою методикою)	0	0	0	0	18

*В таблицях значення Кяк, Кк і Ко наведено у вигляді середніх арифметичних по кожному центральному органу виконавчої влади (далі – ЦОВВ)

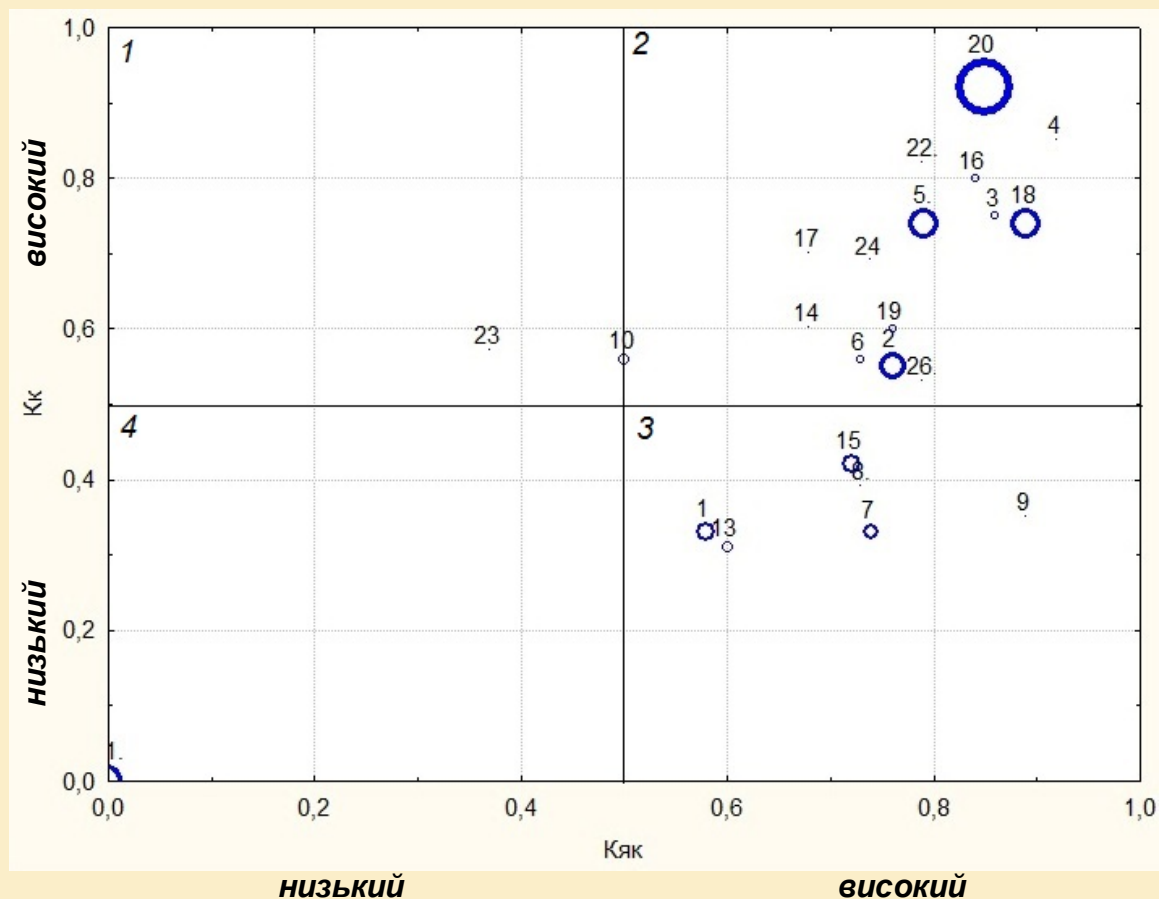
Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за лютий 2017 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	К _{як}	К _к	К _о	К _і	Рейтинг
Служби та інспекції							
12	Державна авіаційна служба	2 (2 АРВ відсутні)	0	0	0	0	18
13	Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України	3 (1 АРВ відсутній)	0,6	0,31	0,23	0,45	17
14	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	1	0,68	0,6	0,47	0,64	11
15	Державна фіскальна служба	5	0,72	0,42	0,3	0,57	13
16	Державна служба з питань праці	2	0,84	0,8	0,2	0,82	2
17	Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів	1	0,68	0,7	0,3	0,69	7
Фонди, комітети, комісії							
18	Антимонопольний комітет України	8	0,89	0,74	0,3	0,81	3
19	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	2	0,76	0,6	0,25	0,68	8
20	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	15	0,85	0,92	0,23	0,88	1

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за лютий 2017 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Фонди, комітети, комісії							
21	Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку	3	0	0	0	0	18
22	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації	1	0,79	0,82	0,5	0,8	4
23	Пенсійний фонд України	1	0,37	0,57	0,5	0,47	16
24	Фонд державного майна України	1	0,74	0,69	0,26	0,72	6
25	Державний комітет телебачення і радіомовлення	2 (2 АРВ відсутні)	0	0	0	0	18
26	Державне агентство лісових ресурсів України	1	0,79	0,53	0,27	0,66	9

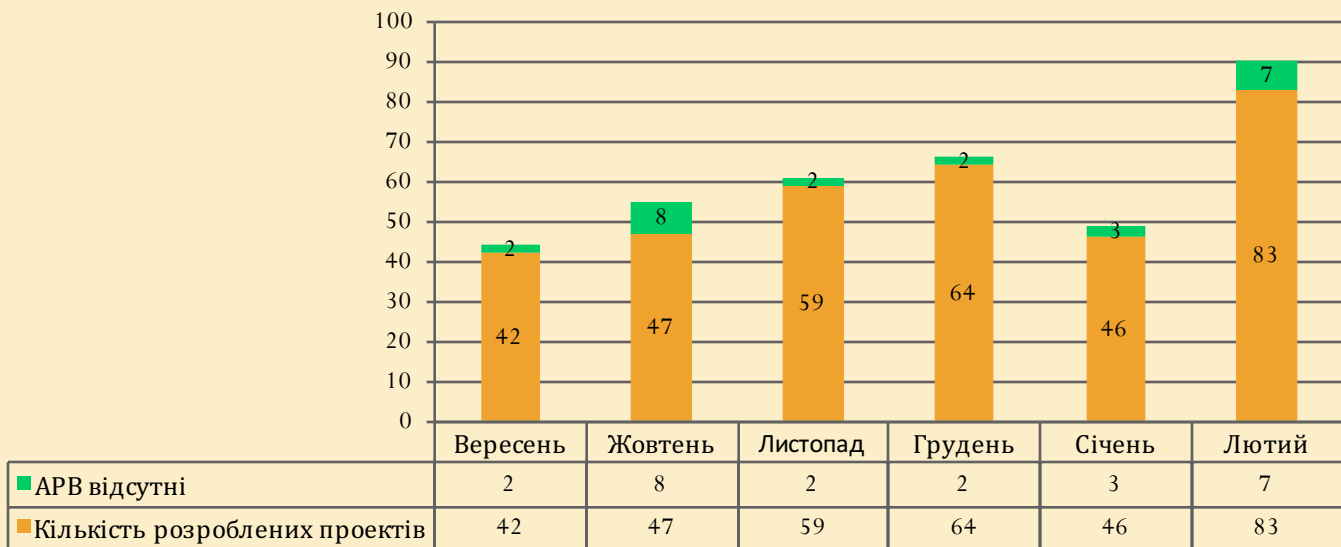
Для інтерпретації отриманих даних було побудовано матрицю розподілу державних органів за коефіцієнтами повноти кількісної та якісної оцінок та кількості розроблених проектів регуляторних актів. Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є 4 квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 та 3 квадранти містять середні значення Кяк і Кк.

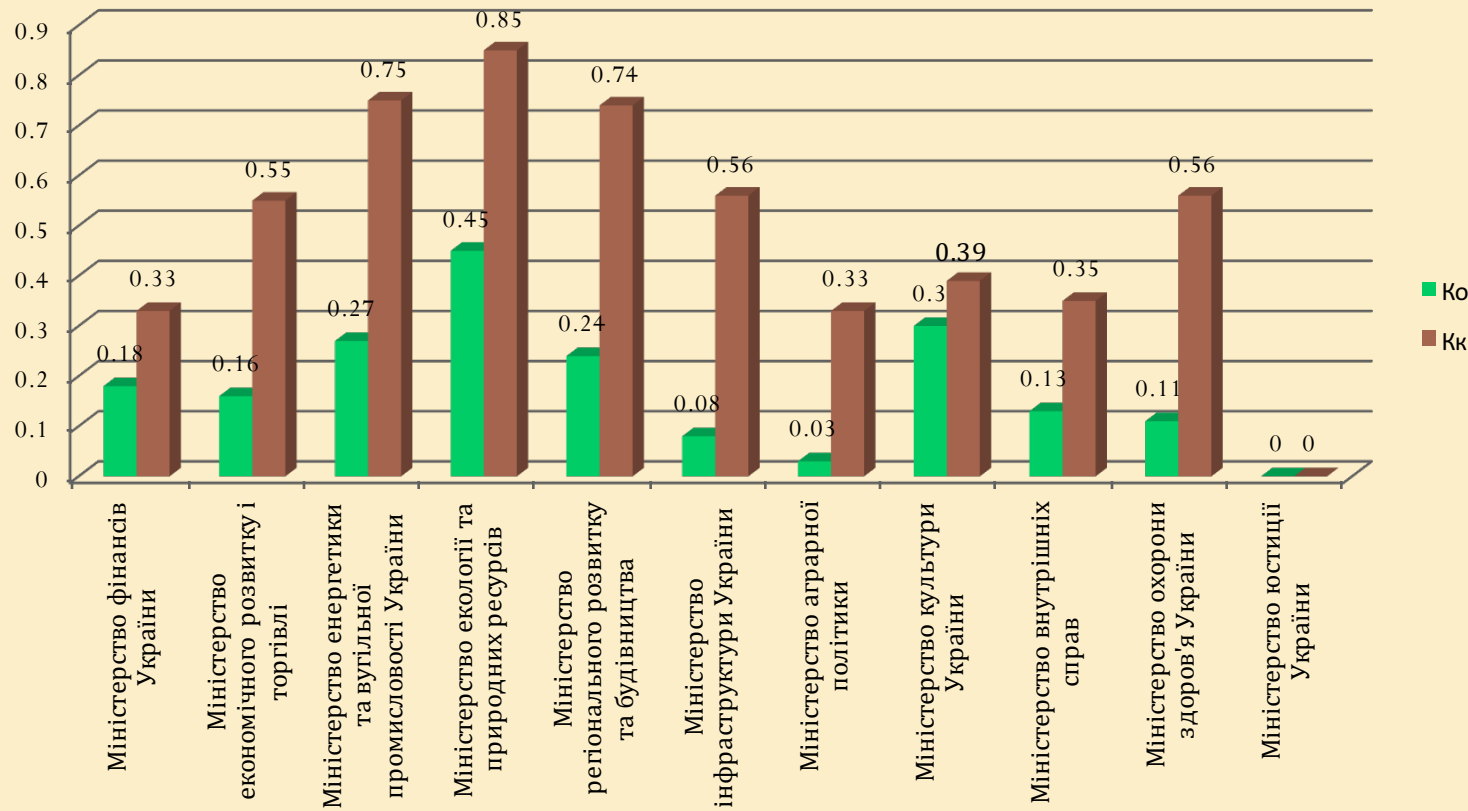
Номера державних органів на рис. відповідають порядковому номеру органу в табл. на слайдах 23,24,25

Згідно до матриці, майже всі ЦОВВ потрапили до 2 та 3 квадрантів, які є найкращим з точки зору аналізу, оскільки мають найбільші значення Кк та Кяк. Найгіршим у матриці є 4 квадрант, у якому обидва Кк та Кя є низькими. До нього увійшли Міністерство юстиції, Державна авіаційна служба та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. В усіх трьох випадках це обґрунтовано відсутністю АРВ до проектів НПА або його розробкою за старою методикою.

У лютому розроблено 83 проекти нормативно-правових актів, що на 55% більше, ніж у січні. Всі АРВ, крім 1, розроблені за новою методикою, проте до 7 проектів АРВ відсутній або з'явився на офіційних сайтах пізніше, ніж сам проект, що є порушенням норм ст. 9 Закону України № 1160 в частині обов'язковості оприлюднення проекту нормативно-правового акта разом з АРВ до нього.

Співвідношення коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та коефіцієнту повноти кількісної оцінки

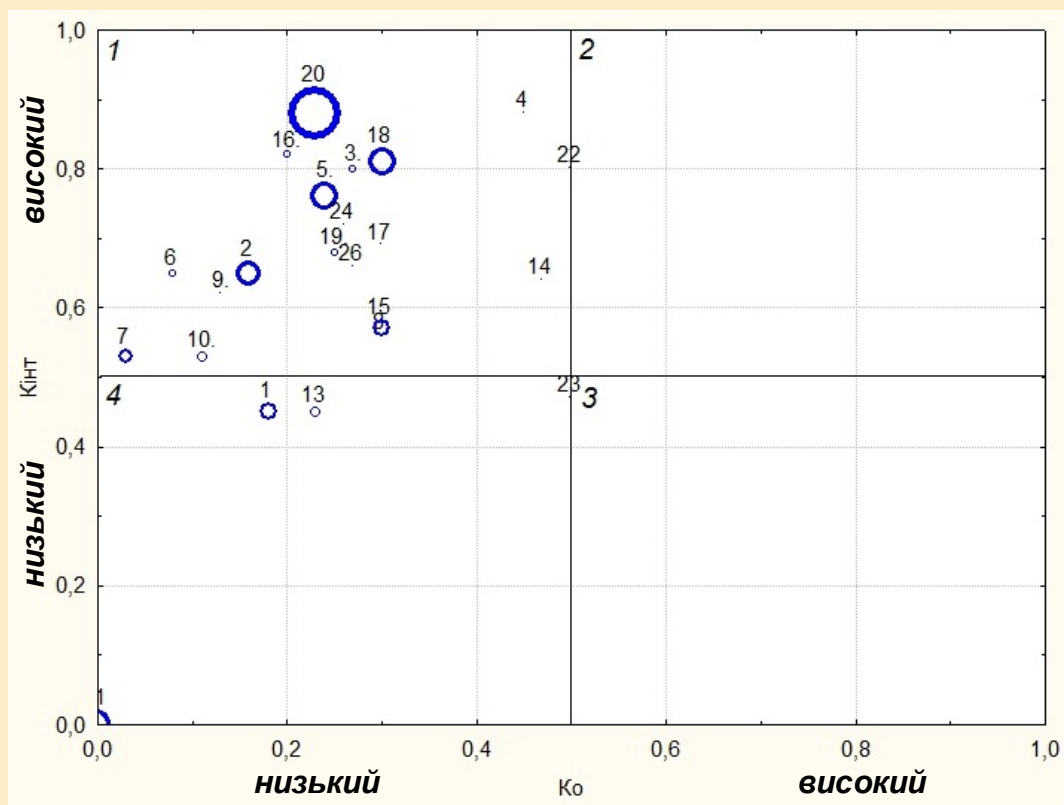

Найкращі показники коефіцієнту повноти кількісної оцінки в Міністерства екології та природних ресурсів, Міністерства регіонального розвитку та будівництва, Міністерства енергетики та вугільної промисловості які потрапили до групи з високим рівнем ($0,71 < K_k \leq 1$). Крім того, високі показники продемонстрували Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Міністерство інфраструктури України та Міністерство охорони здоров'я (де більшість кількісних показників також мають числові характеристики). Найгірші результати мають Міністерство фінансів України, Міністерство внутрішніх справ та Міністерство юстиції, що пов'язано з відсутністю розрахунків більшості кількісних показників.

Згідно до даних таблиці (слайд 23, 24,25), показники коефіцієнтів повноти кількісної оцінки та описового заміщення в групі державних служб та інспекцій є середніми, що пов'язано з відсутністю числового/текстового опису частини кількісних показників. В групі фондів, комітетів та комісій, всі значення K_k є вище середнього, окрім Пенсійного фонду (0,47). Значення K_o , в усіх 4 ЦОВВ знаходяться в інтервалі (0,23-0,5), що свідчить про більшу кількість числових, ніж описових показників в АРВ, та якісного проведення кількісного аналізу.

Для того, щоб зробити висновки про якість проведення кількісної оцінки, та визначити частку коефіцієнту описового заміщення кількісних показників в інтегральному, побудовано матрицю розподілу ЦОВВ за K_o та K_{int} (слайд 30). Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є 4 квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 та 3 квадранти містять середні значення $K_{як}$ і K_k .

Розподіл державних органів за значеннями інтегрального показника та коефіцієнту описового заміщення кількісних показників

Згідно з результатами побудованої матриці можна зазначити, що більшість регуляторних органів продемонстрували високі показники, Кінт, що свідчить про високу якість розроблених АРВ (тобто високі значення Кяк та Кк). Виключеннями стали Міністерство юстиції, Державна авіаційна служба та Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Пенсійний фонд та Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. В даних ЦОВВ значення інтегрального показника знаходиться в інтервалі 0 до 0,47, що є результатом відсутності більшості складових Кяк та Кк та АРВ до деяких проектів.

В той же час, показники Ко, в більшості проектів, є не високими, що свідчить про наявність числової оцінки в більшості кількісних показників. Виключенням стали Міністерство екології та природних ресурсів та Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, в яких Ко складають 0,45 та 0,47.

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України**

під керівництвом:

заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи доктора економічних наук, професора, Заслуженого економіста України **Ю. Б. Іванова**

за участю:

старшого наукового співробітника, доктора економічних наук, доцента **В. Ф. Тищенко**

старшого наукового співробітника, кандидата економічних наук, доцента **О. Ю. Іванової**

викладача кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, кандидата економічних наук **Ю.М. Малишко**

аспірантів: **А. О. Удовенко, Г. С. Севостьянової**